

Godbiter

Kort og godt om IT-produkter og -teknologier vi finner spesielt interessante – smått og stort, gratis eller kommersielt. Nykommere på markedet og produkter vi har testet eller evaluert blir prioritert i den forbindelse, ved siden av produkter relatert til artikler i denne eller tidligere utgaver.

PCen overtar musikk-kroken

Sonys Vaio 'W' utmerker seg i dagens marked, ikke bare med sin design, men ved å være tilpasset en rolle som ikke har med tradisjonell PC-bruk å gjøre. Når tastaturet er 'klappet sammen' er det fjernkontrollen som gjelder – og den synlige delen av skjermen.

Det har allerede skjedd, i alle fall på gutterommet og hos nerdene – teknofrikene som alltid må ha det siste og kuleste. Musikk-anlegget er borte. PCen har overtatt. MP3-filer, DVD- og CD-plater, filmer, fjernsyn og radio – ikke bare er det mulig, i mange tilfeller er det sågar et godt alternativ. For spesielt interesserte, som ikke har noe imot tungvinte brukergrensesnitt og relativt hyppige driftsforstyrrelser. Resten av markedet holder seg til tradisjonell teknologi, fordi det er enklere og lettere å forstå (vanens makt) eller av kvalitetshensyn (feinschmeckerne).

Hvilken vei det bærer er imidlertid åpenbart. Når design-ledende, men konservative Bang & Olufsen i sin høstkatalog 2002 presenterer en 'sentralenhet' med diskplass til 400 CDer, kan vi med sikkerhet konstatere at siste skanse er forsert. Frem mot årsskiftet dukket den ene musikk-anlegg-PCen etter den andre opp – fra Sony, HP og flere. Mens de fleste fortsatt har form som tradisjonelle stasjonære PCer og tilhørende utstyr, tør for eksempel Sony (bildet) å være annerledes. Ikke overraskende setter selskapet scenen for neste generasjons utstyr. Funksjonelt kan den sammenlignes med Apples iMac, som dermed blir for pioneren å regne, men Sony går vesentlige skritt lenger i å tilpasse produktet til den nye rollen – både designmessig og funksjonelt.

Microsoft har døpt PCens nye rolle til MEDIA CENTER, og har definert en samling grunnleggende funksjonalitet som selskapet mener hører hjemme i et slikt 'apparat'. Det er knapt noen overraskelse at funksjonaliteten sammenfaller med hva som støttes av Windows XP Professional, og ei heller at ingen 'får lov' til å bruke betegnelsen MEDIA CENTER med mindre nettopp disse funksjonene støttes. Siden innebygget TV-mottaker (TUNER) hører hjemme i denne gruppen, faller interessant nok de fleste av dagens produkter utenfor. Vi registrerer samtidig at Microsoft har utelatt opptaksmuligheter i sin spesifikasjon – enda et klart signal om det tette samarbeidet mellom Gates og Hollywood, som i fellesskap vil forhindre oss fra å behandle underholdningsmateriale etter eget behov (se leder i forrige utgave av Mellvik-Rapporten).

Microsofts MEDIA CENTER er neppe verdt stort mer enn en skuldertrekning, mens den totale digitaliseringen av våre hjemlige 'underholdningssentre' er både spennende og lovende. Midt i den orgie av funksjonalitet vi kan vente fra nye produkter i tiden fremover, er det imidlertid viktig å ha i minnet at så snart båndbredden er tilstrekkelig, vil de fleste tjenestene bli noe vi abonnerer på, ikke noe vi kjøper.

Arkeia: Gratis backup for Linux

De første dosene er gratis. Siden begynner det å koste. Metoden er velkjent, og vekker ingen positive assosiasjoner: Slik har narkotika-langere operert siden tidenes morgen. At beslektede metoder benyttes i forbindelse med blant annet programvare, tenker vi sjelden over – men likheten er like fullt slående: Produkter kan lastes ned og benyttes til individuell eller personlig bruk, mens 'profesjonell bruk' forutsetter betalte lisenser. En annen og vel så vanlig variant er at produkter med redusert funksjonalitet er fritt tilgjengelige, mens de 'fullt bestykkede' variantene koster penger. Tidsbegrensede gratis-lisenser er en tredje mulighet.

I forbindelse med programvare oppfatter vi disse metodene som udelt positive: De gir anledning til å stifte bekjentskap med interessante produkter uten annen kostnad enn forbrukt tid. Dermed kan kommersielle verktøy tilby den samme mulighet til 'TRY BEFORE YOU BUY' som Open Source-produkter. Det kan hevdes at tilgangen på Open Source programvare av høy kvalitet har bidratt til å fremtvinge de nye alternativene.

Arkeia Light – et sikkerhetskopieringssystem for Linux, fra selskapet med samme navn – hører hjemme i denne kategorien. I forhold til det fullt bestykkede produktet er gratisvarianten hemmet med hensyn til hvilket utstyr som støttes, antall samtidige enheter og ikke minst antall klienter. Klientenes plattform-dekning er imidlertid 'intakt', og systemet kan automatisk sikkerhetskopiere de fleste tenkelige klienttyper – unntatt Mac, som kommer senere i år. Likeledes kan produktet administreres og styres fra en vilkårlig klient, mens tjeneren alltid er et Linux-system.

Det finnes backup-produkter over en lav sko på markedet – i alle prisklasser og for alle tenkelige forhold. Utfordringen er å finne et som er optimalt for våre forhold – behov, plattformer, økonomi etc. Personer som har vokst opp i Unix- eller Linux-miljø, er vant med at backup-verktøy av høy kvalitet følger med systemet, og tar det gjerne for gitt at disse er best egnet. Videre finnes det sofistikerte, nettverksbaserte produkter i Open Source-kategorien, for eksempel Amanda, som vi presenterte i Mellvik-Rapporten nr. 42.⁷

Vi har mye positivt å si om en rekke av de frie alternativene, hvis eksistens dekker viktige behov og segmenter. De overflødiggjør imidlertid ikke kommersielle produkter som typisk tilbyr utvidede funksjonsområder, vesentlig forenkling – og i noen tilfeller et profesjonelt støtteapparat.

Arkeia Light – og spesielt storebror Arkeia 5 Pro – hører hjemme i segmentets toppklasse med hensyn til både funksjonalitet og spennvidde. Svært små miljøer kan klare seg med Light-varianten, mens de fleste vil ha flere valgmuligheter og støtte for flere klienter. Produktet er nettverksorientert av natur, og brukergrensesnittet er fullstendig separert fra selve tjenerprogrammet. En kommandolinjemodul gir tilgang til alle funksjoner, hvilket legger forholdene godt til

⁷ Denne og nærmere 70 andre utgaver av Mellvik-Rapporten er i sin helhet tilgjengelige on line via Mellvik-biblioteket i pdf-format, se side 35 for detaljer. Boken UNIX BACKUP & RECOVERY (O'Reilly, 1999 – ISBN 1-56592-642-1) er en glimrende referanse for sikkerhetskopiering generelt og for verktøyene som følger med Linux- og Unix-systemer.

rette for automatiske backup-prosedyrer. Fylldig og forståelig dokumentasjon (pdf-format, kun engelsk) gir en innføring i konseptene, arkitekturen og bruken. Det vi savner i produktet er støtte for europeiske tegnssett i 'merkelapper' for lagringsmediene (typisk en eller annen form for kassetter), og lett tilgjengelig støtte for lagring på DVD-plater. Uansett – et produkt det er vel verdt å ta nærmere i øyesyn. [www.arkeia.com/downloadlight.html]

VoIP på billigsalg

Ny teknologi og nye alternativer er krydder for IT-hverdagen: Kan vi forenkle, effektivisere, finne billigere løsninger eller introdusere bedre verktøy? Som regel er spørsmålene flere enn svarene. Det tar tid å finne gode svar, og gode er ikke alltid det samme som riktige. Derfor ender mange opp med å sitte på gjerdet: Forandringen blir for risikabel, tidkrevende eller begge deler.

IP-telefoni hører hjemme i denne kategorien for mange: Tallrike attraktive faktorer – og store ukjente X'er. Likeledes er det vanskelig – ofte umulig – å få en leverandør til å være med på en prøveinstallasjon uten at vi binder oss til å kjøpe produktene.

De 10 siste årene har vist at det kan finnes alternative veier til målet – for eksempel via fri programvare. Open Source løsninger har – ikke minst takket være Linux – blitt stuerene, og det kommer knapt som noen overraskelse at det også finnes VoIP-implementasjon i denne sjangeren. Et blikk på radarskjermen avslører minst et halvt dusin kraftige lyspunkter – med ulike karakteristika og rettet mot forskjellige plattformer. Det betyr at vi har muligheten til på den ene siden å teste ut funksjonalitet på flere nivåer, og på den andre siden å finne praktiske løsninger der behovene stemmer overens med hva én eller flere av disse løsningene kan tilby.

Den viktigste forutsetningen for at dette er en aktuell vei å gå, er at vi har tilstrekkelig egen ekspertise til å i første omgang teste, og i neste omgang drive slike løsninger. At de er mer kompetansekrevene enn kommersielle alternativer, kan vi ta for gitt.

Noen spesielt interessante Open Source prosjekter innen VoIP er:

VOCAL fra VOVIDA⁸ [www.vovida.org] – en telefoni-tjener og en utviklingsplattform med støtte for blant annet H.323, MGCP og SIP for Linux, Windows og FreeBSD,

BAYONNE [bayonne.sourceforge.net] – et Linux-basert system rettet mot anvendelser som talepost og talestyring,

OPENH323 [www.openh323.org] – en samling H.323-baserte telefoni-applikasjoner for Linux, herunder en PC-telefon, en konferanse-tjener og en GATEWAY mellom H.323 og analog telefoni,

SIP-H.323 GATEWAY [www.cs.columbia.edu/~kns10/research/gw] – en signaleringsoversetter mellom SIP og H.323.

⁸ Vovida ble overtatt av Cisco i 2000, men fortsetter videreutviklingen av Open Source-systemet Vocal, som står for VOVIDA OPEN COMMUNICATION APPLICATION LIBRARY. Det er nylig utgitt en bok på forlaget O'Reilly om praktisk bruk av Vocal: "Practical VoIP: Using VOCAL".

Potensialet for både å lære teknologien og å skaffe praktisk erfaring via disse fritt tilgjengelige produktene, er enormt. ■

A forbudt

Velkommen til Mellvik-biblioteket!

70 utgaver av Mellvik-Rapporten – “en Sareptas krukke av unik, matnyttig og konsentrert faginformatjon”, som en leser nylig uttrykte det. En lett tilgjengelig, søkbar samling i PDF-format som benyttes av mellom 50 og 100 brukere hver eneste dag hele året!

I biblioteket finner du også referanser, kommentarer og pekere til utfyllende materiale i forbindelse med artikler i Mellvik-Rapporten. Den tekst-baserte søkemotoren gjør det lett å finne frem til artikler og referanser basert på uttrykk eller termer. Videre gir tjenesten anledning til å sende kommentarer, forslag og andre tilbakemeldinger, samt å bestille spesialrapporter eller nye abonnementer. Sist, men ikke minst oppdateres innholdsoversikten regelmessig med titler og temaer for artikler i fremtidige utgaver!

Referansesiden for herværende utgave finner du på Mellvik-Rapportens forside: <www.mellvik.no/MR/MR> (legg merke til at store og små bokstaver er signifikante) – eller direkte på forsiden under ‘MR Referanser’.

Følg med, og la oss få høre dine meninger!

www.mellvik.no